واقعه

لوطی هادی

۱۷ آبان سالروز تولد زنده‌یاد هادی اسلامی است

هادی اسلامی یکی از شمایل‌های دهه ۶۰ سینمای ایران بود؛ بازیگری که نقش‌های ماندگاری بازی کرد و رفتن زودهنگامش در ۹ مرداد ۷۲ و در ۵۳ سالگی، حسرت نقش‌های تاثیرگذار دیگری را بر دل تماشاگران و دوستدارانش باقی گذاشت. اسلامی با استعداد، هنر و پشتوانه خوب بازیگری‌اش در تئاتر، به نقش‌های خوبی در تلویزیون و سینما جان داد و کاراکترهای متنوعی بازی کرد. بازی‌اش در فیلم سرب به کارگردانی مسعود کیمیایی و به نقش نوری، تا همیشه یکی از اوج‌های بازیگری سینمای ایران است. صحنه کتک خوردن او جلوی سینما و در حضور بچه‌ها (ازجمله پسرش آرش اسلامی) با برخی از بهترین سکانس‌های تاریخ سینما برابری می‌کند. یکی دیگر از بازی‌های به‌یادماندنی اسلامی در فیلم اتوبوس به کارگردانی زنده‌یاد یدا... صمدی است که به خاطر آن برنده لوح زرین بهترین بازیگر نقش اول مرد در چهارمین دوره جشنواره فیلم فجر در سال ۶۴ شد. جهیزیه‌ای برای رباب، بهار در پاییز، خواستگاری، شتابزده و طعمه، برخی دیگر از بازی‌ها و فیلم‌های خوب و خاطره‌انگیز اسلامی هستند. اما فارغ از هنر نقش‌آفرینی و قدرت بازیگری اسلامی، باید به لوطی‌منشی و رفاقت او هم اشاره کرد. دو تن از چهره‌های دنیای بازیگری، مدیون اسلامی هستند؛ زنده‌یادان خسرو شکیبایی و سیروس گرجستانی. شکیبایی جایی درباره بازی در نمایش «زیر گذر لوطی صالح» به نویسندگی و کارگردانی هادی اسلامی گفته بود: «با ورود به گروه مرحوم هادی اسلامی من به آنچه به آن عشق می‌ورزیدم و هنوز هم بدان عشق می‌ورزم، یعنی دنیای بازیگری، به صورت حرفه‌ای وارد شدم. در اینجا لازم است از مرحوم هادی اسلامی به‌عنوان استادی که راه را در این عرصه برایم هموار کرد، یادی کنم و بگویم او دست مرا گرفت و به من بال پرواز کردن داد. روحش شاد.» زنده‌یاد سیروس گرجستانی هم خاطرات جالبی از هادی اسلامی داشت و در مصاحبه‌هایی که داشت به اسلامی ادای احترام می‌کرد و یادش را گرامی می‌داشت؛ سیروس گرجستانی در کارخانه آزمایش با هادی اسلامی همکار شد. هادی اسلامی نخستین کسی بود که با استعداد گرجستانی در بازیگری آشنا شد. بعد از مدتی اسلامی از آن کارخانه رفت، اما دو سه سال بعد به‌طور اتفاقی آنها همدیگر را در حوالی مجموعه تئاترشهر می‌بینند. اسلامی به گرجستانی گفت که عضو اداره تئاتر است و کار نمایش انجام می‌دهد. برای همین هم از دوستش سیروس گرجستانی می‌خواهد که او هم به تئاتر بیاید. گرجستانی هم کار در کارخانه را رها می‌کند و نقش یک آب‌حوضی را در نمایش زیر گذر لوطی صالح به نویسندگی و کارگردانی هادی اسلامی بازی می‌کند و این سرآغازی می‌شود بر فعالیت‌های بازیگری گرجستانی.

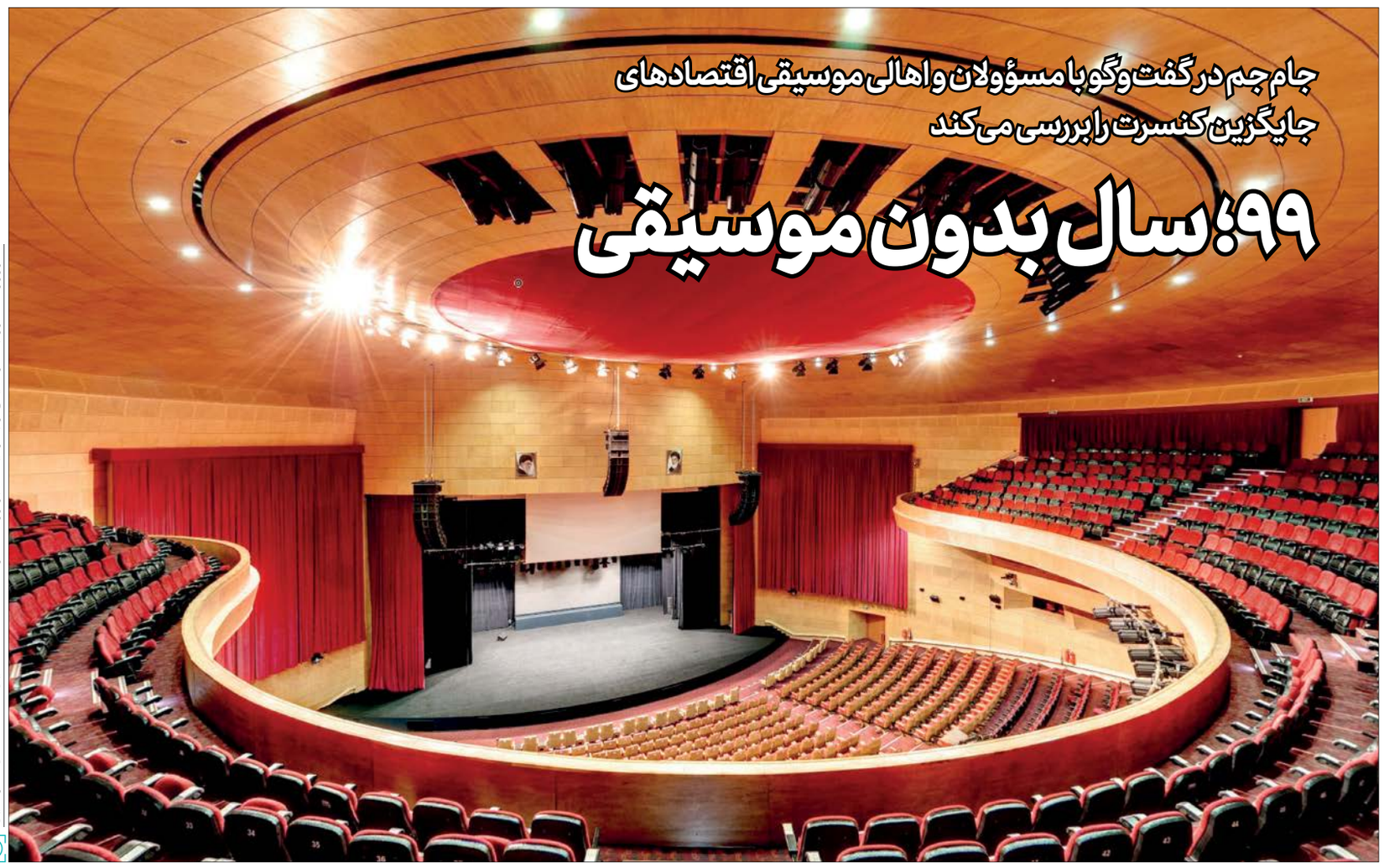

جام‌جم در گفت‌وگو با مسؤولان و اهالی موسیقی اقتصادهای جایگزین کنسرت را بررسی می‌کند

۹۹؛ سال بدون موسیقی

تالار وزارت کشور، به عنوان یکی از جغرافیاهای برگزاری کنسرت، مدت‌هاست تعطیل است / عکس: هنرآنلاین

گفت‌وگو با میرشمس موسوی که کتابفروشی ماسوله در خانه تاریخی شوکتی را اداره می‌کند

اینجا چراغی روشن است

علی رستگار

سینما

مسافران و گردشگرانی که می‌زنند به جاده و به‌منظور تفریح و گشت‌وگذار به مناطق مختلف می‌روند، معمولا کمتر پیش می‌آید سراغی از فرهنگ و هنر بگیرند. هرچند ممکن است برای حظ بصر، به مکان‌های فرهنگی و تاریخی بروند و خوش بگذرانند و عکس یادگاری بگیرند، اما به‌طور مصداقی‌تر، مواردی مثل خرید و مطالعه کتاب، رفتن به سینما و تئاتر و... جایی در برنامه‌های آنها ندارد، مگر این‌که مسافران از شیفتگان و دلبستگان کتاب و حوزه فرهنگ و هنر باشند که این عشق و علاقه فرهنگی را مدام با خود حمل می‌کنند و در هیچ سفری از آنها دور نیست. با چنین گرایشی، دیدن یک کتابفروشی جالب و بدون قفسه در شهر تاریخی و توریستی ماسوله در استان گیلان، که کتاب‌ها در آن روی زمین پهن و روی حصیر چیده شده، بسیار جلب توجه می‌کند و باعث می‌شود حال خوشِ مسافران و گردشگرانِ علاقه‌مند به کتاب خوش‌تر شود. حتی آن مسافرانی که اهل مطالعه نیستند هم حتما از روی کنجکاوی، سری به این کتابفروشی می‌زنند که در طبقه پایین قدیمی‌ترین خانه ماسوله (خانه تاریخی شوکتی) قرار دارد. ضمن روشنگری این نکته که مقصود ما از سفر، در ایام ایمن و سلامت و به دور از کروناست یا اگر سفری لاجرم پیش‌آمد در روزهایی غیر از تعطیلات باشد (چون ظاهرا باید تا مدتی نامعلوم با کرونا زندگی کرد) گپ‌وگفتی داریم با میرشمس موسوی که در اقدامی ارزشمند، چند سالی می‌شود که این کتابفروشی را دایر کرده و آن را اداره می‌کند.

چطور شد این کتابفروشی را راه انداختید؟

یک روز به ماسوله آمدم و دیدم اینجا پر از معتاد است. رفتم میراث فرهنگی گفتم می‌توانم اینجا کار فرهنگی انجام دهم و یک کتابفروشی راه‌اندازی کنم؟ آنها هم گفتند چراکه نه، ما که از خدایمان است. خلاصه اینجا را تر و تمیز و حصیر پهن کردم و شروع به کتابفروشی کردم. هشت سال است اینجا هستم و کار فرهنگی می‌کنم. بسیار جالب است، از همه نقاط ایران و حتی از بعضی کشورهای جهان مثل اسپانیا، ایتالیا، ترکیه، ایسلند و... به اینجا می‌آیند. بلژیکی‌ها خیلی پیش من می‌آیند و به این کتابفروشی سر می‌زنند و از من کتاب‌های تاریخی و ادبی می‌خواهند، به‌ویژه کتاب رباعیات خیام و کتاب دوبیتی‌های باباطاهر و... که دوزبانه (فارسی- انگلیسی)، (فارسی- فرانسوی) و (فارسی- آلمانی) هستند. خدا را شکر حدود ۳۰۰۰ مشتری دارم. با بیشتر آنها ارتباط تلفنی و واتس‌اپی دارم. هر مسافری که از راه دور و نزدیک به ماسوله می‌آید، سری هم به این کتابفروشی می‌زند و از ما خرید می‌کند. بعضی که می‌گویند فقط به عشق این کتابفروشی به ماسوله می‌آیند و این خیلی برایم جالب است. خیلی‌ها را با همین کتابفروشی کتابخوان کرده‌ام.

از خود اهل محل؟

بله، از خود اهل محل، از فومن، از صومعه‌سرا و مناطق دیگر. شخصی بود که افسردگی داشت و اینجا آمد، اما من کتاب‌هایی به او معرفی کردم و حالش خوب شد. به من گفت ۱۰ بار به پزشک مراجعه کردم اما حالم خوب نشد، ولی با خواندن یک کتاب حالم خوب شد. او هرازگاهی پیش من می‌آید و می‌گوید حداقل ماهی چهار پنج کتاب می‌خواند. این حرفش خیلی برایم ارزشمند است.

پس از این وضع راضی هستید؟

بله، چرا راضی نباشم. هم از محیط و آب‌وهوای خوب اینجا استفاده می‌کنم و هم اتفاقات این‌چنینی و کتابخوان شدن افراد حالم را بهتر می‌کند. شخص دیگری بود که می‌گفت من فقط راه می‌رفتم و به زمین و زمان فحش می‌دادم و به خودم توهین می‌کردم، اما با مطالعه کتاب‌هایی که از اینجا خریدم، خودم را شناختم و به آرامش رسیده‌ام. اینها خیلی برایم جالب است و اشکم را درمی‌آورد.

ساعت کاری‌تان چطور است؟

از ساعت ۹ صبح می‌آیم و تا شب اینجا هستم، گاهی تا ساعت ۷/۳۰، ۸ یا حتی ۹/۳۰ شب.

تعطیلی ندارید؟

نه دیگر، معمولا همیشه هستم. به‌خصوص روزهای تعطیل که مسافر بیشتری به ماسوله می‌آید. اسباب حداقلی زندگی را دارم و بیشتر وقت‌ها اینجا زندگی می‌کنم.

کتاب‌ها را از کجا تهیه می‌کنید؟

تهران. من در تهران کتابفروشی و انتشاراتی دارم، آنجا بیشتر همسرم حضور دارد و خودم بیشتر اینجا هستم.

یعنی سفارش کتاب هم قبول می‌کنید؟

خیلی. سفارش می‌گیرم و از طریق پست برایشان ارسال می‌کنم.

کتابخوان‌های همین ماسوله، فومن و مناطق اطراف که برای خرید کتاب به شما مراجعه می‌کنند، بیشتر به چه کتاب‌هایی علاقه دارند؟

تاریخی و عرفانی. البته کتاب‌های دیگر هم می‌خوانند اما بیشتر علاقه‌مند مطالعه در این زمینه‌ها هستند. من دوستی به نام آقای محمدی دارم که در تهران همسایه کتابفروشی ماست اما برای خرید کتاب به اینجا می‌آید. به او می‌گویم بیا تهران، من به تو کتاب می‌دهم. می‌گوید نه، خرید کتاب در اینجا (ماسوله) عشق دیگری دارد.

کسانی هم اینجا هستند که با خواندن این کتاب‌ها و این حشر و نشرها، علاقه‌مند به نویسندگی و دست به قلم شده باشند؟

بله. شاعرانی که خودشان کتاب شعر هم منتشر کرده‌اند و من هم کتاب‌شان را برای فروش اینجا گذاشته‌ام.

علاقه خودتان بیشتر به چه کتاب‌هایی است؟

من هم بیشتر به آثار تاریخی و عرفانی علاقه دارم.

توضیح مختصری هم درباره این خانه می‌دهید که کتابفروشی شما در آن دایر شده است؟

خانه تاریخی شوکتی ۲۰۰ سال قدمت دارد و قدیمی‌ترین خانه ماسوله است. صاحب آن ۱۳۵ سال عمر کرد و حدودا ۴۰ سال پیش فوت شد. می‌گویند او ۸۶ بار ازدواج کرد!

نسبتی با کتاب و کتابخوانی داشت؟

چرا، اتفاقا حدود سال‌های ۳۰ و ۳۵، اینجا یک کتابخانه بوده است. این را قدیمی‌های منطقه می‌گویند. قفسه‌ای اینجا وجود داشت که بیشتر کتاب‌های دعا در آن بود. وقتی بچه‌ها یا افراد دیگر مریض می‌شدند، آنها را برای درمان پیش همین حاجی شوکتی یا حاج‌عمو می‌آوردند و او هم با استفاده از همین کتاب‌ها و شیوه طب سنتی، آنها را درمان می‌کرد.

آقای شوکتی فرزندانی هم دارد؟

فقط سه فرزند از همسر اول.

اینجا زندگی می‌کنند؟

نه.

این خانه به‌دلیل ارزش و قدمت تاریخی، زیرمجموعه میراث فرهنگی قرار گرفت؟

بله، سقف این خانه ریزش کرده بود، میراث اینجا را تعمیر کرد و سه سال این خانه دست میراث بود. بعد من به میراث پیشنهاد احداث یک کتابفروشی را دادم که با آن موافقت شد. یک روز صاحبان این خانه آمدند و گفتند باید از اینجا بروی. گفتم من اینجا هم هوای خانه‌تان را دارم و چراغ این خانه را روشن نگه می‌دارم و هم کار فرهنگی می‌کنم؛ چون اینجا قبلا هم کتابخانه بوده است. موافقت کردند اما گفتند حالا که در این خانه هستید، مخارج اینجا هم با شما. من هم قبول کردم.

این‌که نخواستید از قفسه در کتابفروشی استفاده کنید و کتاب‌ها را مثل بساط‌های کتاب خیابان انقلاب تهران، روی زمین پهن کرده‌اید هم جالب است.

خیلی‌ها گفتند قفسه بزنم اما به‌نظرم چیدن کتاب‌ها روی حصیر جالب‌تر است. سال‌ها قبل هم در بعضی جاها به همین روش کتاب می‌فروختند.

راه‌اندازی چنین کتابفروشی‌ای با کمترین امکانات، نشان می‌دهد که می‌توان در هر جایی حتی محل‌های دورافتاده هم بساط کتابفروشی و مطالعه راه انداخت.

یکی کتابفروشی و یکی هم داروخانه، این دو را می‌توان در هر مکانی دایر کرد. هدفم با راه اندازی این کتابفروشی، کار فرهنگی و ترویج فرهنگ کتابخوانی است.

کاغذ اخبار

اعلام برنامه هفته فیلم اروپایی

برنامه‌های کارگاه فیلمسازی چهارمین دوره هفته فیلم اروپایی که قرار است از ۱۷ تا ۲۶ آبان ۹۹ برای اولین بار به شکل آنلاین و رایگان برگزار شود، مشخص شد.

به گزارش جام‌جم، پس از اعلام برنامه نمایش فیلم‌های حاضر در چهارمین دوره هفته فیلم اروپایی که قرار است به همت موسسه هنروتجربه سینمای ایرانیان، اوینیک (موسسات فرهنگی اتحادیه اروپا) و پلتفرم هاشور برای اولین بار به شکل آنلاین برگزار شود، برنامه‌های کارگاه فیلمسازی این هفته نیز مشخص شد.

این کارگاه‌ها در پنج روز به صورت آنلاین و از طریق لایو اینستاگرامی برگزار می‌شود و از صفحه اینستاگرام هنروتجربه به نشانی @honarotajrobe قابل بازدید است. به این ترتیب در اولین برنامه کارگاه فیلمسازی روز یکشنبه ۱۸ آبان جانفرانکو آنجلوچی، فیلمساز و منتقد ایتالیایی و سعید عقیقی فیلمساز، فیلمنامه‌نویس و منتقد درباره فیلم «دلقک‌ها» به کارگردانی فدریکو فلینی از کشور ایتالیا و سینمای این فرد صحبت می‌کنند.

روز بعد، میها مازینی کارگردان فیلم «بی‌نشان» از کشور اسلوونی و

شاهین امین منتقد در روز دوشنبه ۱۹ آبان درباره این فیلم به گفت‌وگو می‌نشینند. برنامه روز سه‌شنبه ۲۰ آبان کارگاه فیلمسازی به گفت‌وگوی شمیم برکه، کارگردان سوئدی و آندره لارسون، تهیه‌کننده سوئدی با مهرداد اسکویی، مستندساز درباره فیلم «تنها از میان ایران، هزار و صد و چهل و چهار مایل اعتماد» و سینمای مستند اختصاص دارد. استانیسلاو دونچو، کارگردان فیلم «نامه‌هایی از جنوبگان» از کشور بلغارستان روز چهارشنبه ۲۱ آبان با مجید برزگر، کارگردان و تهیه‌کننده درباره این فیلم و همچنین سینمای هنری ایران و بلغارستان صحبت می‌کند. برنامه آخرین روز کارگاه فیلمسازی یعنی شنبه ۲۴ آبان به گفت‌وگوی نیما عباسپور، کارگردان ایرانی با لویی اوبر، کارگردان فیلم کوتاه فرانسوی با موضوع «۹،۵۸» و فیلم کوتاه هنری اختصاص دارد.

هفته‌های فیلم اروپایی که پیش از این سه دوره آن به شکل فیزیکی در ایران برگزار شده است، امسال (۱۳۹۹/ ۲۰۲۰) به دلیل شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و موانع پیش‌آمده برای برگزاری رویدادهای فیزیکی، به شکل آنلاین برگزار می‌شود و به همین منظور پلتفرم هاشور نمایش آنلاین فیلم‌ها را برعهده گرفته است.

چهارمین دوره هفته فیلم اروپایی از ۱۷ تا ۲۶ آبان ۱۳۹۹ مصادف با ۷ تا ۱۶ نوامبر ۲۰۲۰ به صورت آنلاین و رایگان برگزار می‌شود که در این برنامه ضمن نمایش آنلاین ۱۶ فیلم مطرح اروپایی، نشست‌های نقد و تحلیل به شکل زنده تدارک دیده شده است.